

סודר ילא היתה (ב) עמו אשה * (ג) ישן בהם (ד) שנת (ה) צראי. וכיצד הוא עושה, מניח ראשו (ו) בין פרקיו והוא יושב וישן. והיו תפילין כרוכין בידו (ז) מתר לישן בהם אפילו שנת קבע, והוא אוהזן בידו ואינם כרוכים בידו, (ח) אסור לישן בהם אפילו שנת (ט) צראי. הגה ודוקא כשאמרו בלא נרמקו, אבל בנרמקו (י) בכל ענין (יא) שרי (יב) יוסף בשם העיטור:

ג' לישן הרמב"ם פירק ר מהלכות תפילין. ד' שם לפי פירוש שם בנרמק. ה' לפי פירוש רש"י שם בנרמק.

מה דין תפילין בבית הקברות ובבית המרחץ וכו' כ' סעיפים:

א. * אסור לכנס (א) בבית הקברות או (ב) בתוך ארבע אמות של (ג) מת ותפילין בראשו משום לעג לרש. והוא הם מכסים (ד) (ה) מתר:

א' פירוש יח. ב' בית יוסף וכן מצא בחשוקי תרשי"א. ג' שם י.

באר היטב

(ב) צראי. ולא חשיב הסח הדעת אלא כשהוא עומד בשחוק או בקלות ראש, טור. וזה לשון הרב רבנו יונה: הלא חשיב הסח הדעת אלא כשעומד בקלות ראש ובשחוק, אבל מתעסק בצרכיו אף על פי שמתעסק במלאכתו ואמנותו ואין דעתו עליהם ממש, אין זה נקרא הסח הדעת. לכאורה צריך עיון הא דאמרין בשבת יוצא אדם בתפילין ערב שבת עם חשכה וכו', עין שם, ושם הואיל ומצוה מן המצוות היא שלא יסית דעתו מהם כלל לא חשיבין שצא בהם בשבת לרשות הרבים, עין שמונה עשרה ובשעה שלומד, עין מנן אברהם: (ג) צראי. דחשיבין שצא ופלו מידו, וזהו הדין מיד מיד כזה אפילו בשעת התפילה, וזאת בשעת תפילת שמונה עשרה ובשעה שלומד, עין מנן אברהם: (ד) צראי. דחשיבין שצא ופלו מידו, עין בית יוסף ובהרמב"ם פ' ד' מהלכות תפילין. והמחבר מגיד עו' כתב שם וזה לשונו, ואני אומר שזה הלשון לא נמצא בבבלי אלא הכי גרסינן לה בפ' ב' הלשון וכו', עין שם, נראה דאשתמיט מנה להא דתנו רבנן לא יאחו וכו', ברכות דף כג ע"ב. עין ס' דף ע"א וד"ק: (ה) שרי. ועין לעיל סימן מ' סעיף קטן ב' מה שכתבנו שם:

(ב) מת. משום דבבית הקברות אסור אפילו חרץ לארבע אמות מן הקבר, ובריש

באר הגולה

* ישן בהם וכו'. עין במשנה ברוך סעיף קטן ג' מה שכתב וזאת בשעת התפילה והלמוד וכו'. אף דבפרי מגדים כתב דמצוה מן המצוות שלא יסית דעתו כלל בתפילין אפילו בשעת קריאת שמע ותפילה, לא סתמתי בן, כי הבאר היטב בשם הארי"ל כ' כתב להפך, ובפרי שםצאתי בספר אור ירוש' וזה לשונו בסיומן תקפה: וצריך אדם כשהוא לכתב תפילין לזכור שמתפללין עליו ולא להסית דעתו, מהם שלא יישן בהם ולא יפית בהם, כי מתחת שזוכר שנושא שם הנביא עליו אינו בא לידי קלות ראש ותופס ידאית שמים בלבו, כדאמרין פ' ד' עומדין וכו', חלקד' כשאדם מכוון לבו בתפילה או בחלוצה שלו אין זה הסח הדעת, דכל שכן דאיכא ידאית השם, עד כאן לשונו:

א * אסור לכנס לבית הקברות וכו'. עין בפרי מגדים שכתב דשליש מתקלקל בבית, ה"ב סודר דבבית הקברות נמי תוך ארבע אמות לקבר הוא דאסור, הא חרץ לארבע אמות של קבר אף על פי שעומד באמצע בית הקברות שרי, כל שאין סביבו קבר תוך ארבע אמות. וט"ז פ"ד, מדינא אין אסור כי אם תוך ארבע אמות לקבר. והטור והממיר משום גדר חרץ לארבע אמות של קבר כל שעומד בבית הקברות ונתיי מקום שהקצה לקברות, אבל חרץ לבית הקברות אין להחמיר כלל לדידה וכמו שפירש באשל אברהם דאין עושין דבר לזכרן. והמנן אברהם פ"ד תוך ארבע אמות של בית הקברות נמי אסור. ולדבריו קשה, לערביהו ולתניניהו, אסור לכנס לתוך ארבע אמות של בית הקברות או של מת, עד כאן לשונו. אבל במחצית השקל פסיון ע"א פ"ד, דהמנן אברהם סובר גם בן בזה כה"ט, דאינו אסור ממקום שהתחיל הבית הקברות (נתיי שהקצה לקברות) ולתווצא אפילו אמה אחת, אפילו אי ליכא מתחצ' מפסקת בנותים, רק דבזה פליג עם ה"ט וסובר דמקום בית הקברות ולפנים כגון שיש מתחצ' סביב בית הקברות, או אפילו ליכא מתחצ' כלל רק שהקצה לקברות, אסור מדינא אפילו רחוק ארבע אמות מן הקברות ונבזה יוסף אשתו נפ"ד מדרס מעל מנן אברהם, ומנן אברהם שכתב בענינו דאסור אפילו בתוך ארבע אמות של בית הקברות, הינו אם הקברים מתחילין תוך מקום התחלת בית הקברות. ומה שלא הזכיר בהמחבר האסור רק בבית הקברות הינו דהוא בא לרבות בזה דמקום התחלת הקרקע של בית הקברות ולפנים אסור אפילו חרץ לארבע אמות מן הקברים. ודע עוד, דהג"א שסובר בסיון כג בבאורי דתוך ארבע אמות של בית הקברות אסור ונמו גם בן

(ב) עמו אשה. אבל אם אשתו עמו (ג) אסור, גזירה שמה ישמש בהן: (ג) ישן בהם. ולא חשיב הסח הדעת אלא כשהוא עומד בשחוק וקלות ראש, טור. אבל כשהוא עוסק במלאכתו ואמנותו ואין דעתו עליהן ממש אין זה נקרא הסח הדעת ונ"ל אם לא שפירד דעתו כל כך לצרכי הגוף עד שלכבו פונה מידאית שמים מחמת טרדתו, וכן כשהוא ישן שוכח הכלי העולם. ומכל מקום מצוה מן המצוות שיהא דעתו תמיד על התפילין ושללא יסית דעתו מהן למשך ולהרהר במחשבות רעות, שמשמע זה תיב למשמש כל שעה שלא יסית דעתו מהן (ב"ה). וזאת (ה) בשעת התפילה והלמוד אין צריך לתן דעתו בהתפילין: (ד) שנת צראי.

ט' ואין שעור לזה. ויש אומרים, כדי הלוק מאה אמה, והוא חלק ס"ז משעה בקרוב, וכן פסק הג"א בבאורי: (ה) בין פרקיו. דאי לא הכי (ו) חשיבין שמה יכא להשתקע בשנת קבע: (ז) מתר לישן. דלא חשיבין בזה להפחה בין שאינם עליו: (ח) אסור לישן. דחשיבין שמה יפלו מידו: (י) בכל ענין שרי. דאפילו אם יפלו על הקרקע אין תשע כל כך. ועין בבאורי הג"א שכתב דדוקא אם תרמק מתוך טפת או תשיב תציצה להפסיק בינו לקרקע:

א (א) בבית הקברות. ואפילו תוך ארבע אמות של מקום התחלת הקברים גם בן אסור אי ליכא מתחצ' מפסקת ביניהם. והא דלא ערב ביתד ויאמר, אסור לילך תוך ארבע אמות של קבר או של מת, דעת המנן אברהם דבא לרמו דמקום בית הקברות ולפנים אסור אפילו רחוק ארבע אמות מן הקבר, ויש מקלין בזה. ועין בבאורי הלכה, דבאמצע בית הקברות שיש קברים סביב נראה דיש להתמיר אפילו רחוק ארבע אמות מן הקבר, מה שאין בן בסוף בית הקברות דאין שם קברים רק דהקצה הקרקע לקברים, אין להתמיר מדינא ברחוק ארבע אמות מן הקבר. ואף על פי בן נכון שלא יכנס כלל בתפילין שבראשו כל שהוא לפנים ממחצית בית הקברות, שמה יתקרב בתוך ארבע אמות של איזה קבר בלי דעת: (ב) בתוך ארבע אמות וכו'. וכתב העטרת זקנים, דכל אותו תדר שהמת מנת בו חשוב כארבע אמות של מת, ומנן אברהם תולק עליו וכתב דאינו תופס רק ארבע אמות, עין שם. ואפילו קבר של קטן שעדין לא הגיע לכלל מצוה, אפילו הכי אין לכנס שם בתפילין בראשו משום לעג לרש: (ג) מתר. וצריך שגם הרצועות והתנייה מכוסות. לפיכך אף על פי שמתר לכנס בתפילה של יד לבנה הואיל והוא מכסה, צריך לזהר ברצועה שעל אצבעו שתהיה גם בן מכסה [ט"ז]:

ב (ד) בית החיצון. שרובם היה (ה) לאתר שלבשו החלוק בבית המצויץ ולגמר הלבישה:

שער הציצין

(ג) גמרא: (ג) מלמדי רבנו יצחק (ה) נרמקו כח כשעיר תשובה: (ד) ה"ט: (ה) עין באור הלכה: (ו) מנן אברהם: (ז) גמרא: ב' (ח) רש"י: